

Příspěvek regionální politiky EU k boji proti finanční a hospodářské krizi se zvláštním důrazem na Cíl 2

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. července 2010 o příspěvku regionální politiky EU k boji proti finanční a hospodářské krizi se zvláštním důrazem na Cíl 2 (2009/2234(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise nazvaný „Konzultace o budoucí strategii EU 2020“ (KOM(2009)0647),
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Politika soudržnosti: Strategická zpráva 2010 o provádění programů na období 2007–2013“ (KOM(2010)0110),
- s ohledem na šestou zprávu Komise o pokroku v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti (KOM(2009)0295),
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Urychlit oživení evropské ekonomiky“ (KOM(2009)0114),
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Politika soudržnosti: investice do reálné ekonomiky“ (KOM(2008)0876),
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Nové dovednosti pro nová pracovní místa: Předvídání a zohledňování potřeb trhu práce a potřebných kvalifikací“ (KOM(2008)0868),
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Plán evropské hospodářské obnovy“ (KOM(2008)0800),
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Od finanční krize k vzestupu: Evropský rámec pro činnost“ (KOM(2008)0706),
- s ohledem na doporučení Rady k aktualizaci hlavních směrů hospodářských politik členských států a Společenství pro rok 2009 a k provádění politik zaměstnanosti členských států (KOM(2009)0034),
- s ohledem na vnitrostátní strategické zprávy členských států za rok 2009,
- s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999¹,
- s ohledem na svůj návrh usnesení ze dne 11. března 2009 o politice soudržnosti: investice

---

¹ Úř. věst. L 210, 31.7.2006, s. 25.

do reálné ekonomiky¹,

- s ohledem na stanovisko Výboru regionů k šesté zprávě Komise o pokroku v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti (COTER-IV-027),
  - s ohledem na Evropskou hospodářskou prognózu – podzim 2009, European Economy 10/2009 – GŘ pro hospodářské a finanční záležitosti – Evropská komise,
  - s ohledem na Čtvrtletní zprávu o eurozóně – svazek 8, č. 4 (2009) – GŘ pro hospodářské a finanční záležitosti – Evropská komise,
  - s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro regionální rozvoj (A7-0206/2010),
- A. vzhledem k tomu, že v období let 2000–2006 žilo 15,2 % Evropanů (69,8 milionu) v oblastech spadajících pod Cíl 2 a využili finanční prostředky v celkové výši 22,5 miliardy EUR (9,6 % celkových zdrojů), přičemž bylo vytvořeno 730 000 hrubých pracovních míst a z většiny ukazatelů vyplývá vysoká úroveň výkonnosti (zaměstnanost, inovace, výzkum a vývoj, intenzita lidského kapitálu, vzdělávání a odborná příprava, celoživotní učení), i když na druhé straně jiné ukazatele (zahraniční přímé investice, produktivita) ukazují nižší úroveň výkonnosti než úroveň výkonnosti v konvergenčních regionech, a pokud jde o růst HDP na obyvatele ve srovnání s průměrem EU, dotyčné regiony jsou vysoko nad průměrem (122 %) konvergenčních regionů (59 %), ale přesto vykazují v daném období pokles o 4,4 %,
- B. konstatuje, že po reformě z roku 2006 se Cíl 2 nyní týká posílení regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti v celkové 168 regionech 19 členských států, tj. 314 milionů obyvatel s celkovými finančními prostředky na období 2007–2013 ve výši 54,7 miliardy EUR (těsně pod 16 % celkových zdrojů) a je namístě poukázat na to, že přibližně 74 % této částky je vyčleněno na zlepšení znalostí a inovací (33,7 %) a na více lepších pracovních míst (40 %),
- C. vzhledem k tomu, že podle posledních prognóz Komise (2009–2011) zůstane situace na pracovním trhu nepříznivá a míra nezaměstnanosti dosáhne v EU 10,25 %, s poklesem počtu pracovních míst o 2,25 % v roce 2009 a o 1,25 % v roce 2010, a spolu s podstatným zvýšením sociálních rozdílů v členských zemích; vzhledem k tomu, že klíčová odvětví v EU vykazují: a) růst nových objednávek a důvěry a zlepšení celkového průmyslového obrazu EU, ačkoli je míra produkce nižší o 20 % ve srovnání se začátkem roku 2008, b) pokračující pokles činnosti ve výrobním odvětví, c) přetrvávající obtíže malých a středních podniků při získávání mikroúvěrů/financování,
- D. vzhledem k tomu, že i když je pravda, že se krize nejdříve dotkla především mužů, je nyní tempo poklesu počtu pracovních míst stejné u mužů i žen, které jsou na trhu práce ve většině členských států EU méně zastoupeny než muži; vzhledem k tomu, že nás ostatní krize naučily, že ženy jsou více vystaveny riziku, že po ztrátě původního zaměstnání nenaleznou další práci; vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů má pozitivní dopad na produktivitu a hospodářský růst a že účast žen na trhu práce má v oblasti sociální i hospodářské velmi blahodárný vliv,

---

¹ Přijaté texty, P6_TA(2009)0124.

- E. zdůrazňuje skutečnost, že podle strategických zpráv jednotlivých států za rok 2009 a strategické zprávy Komise za rok 2010 týkající se politiky soudržnosti a provádění programů na léta 2007–2013 se zdá, že členské státy využívaly nástroje, prostředky a metody pro usnadnění politiky soudržnosti navržené Komisí pro boj proti krizi a zvýšení skutečných výdajů dosti rozdílným způsobem (například změny strategických směrů a os a financování operačních programů a reakce na zjednodušení prováděcích postupů),
- F. zdůrazňuje, že od října 2008 navrhla Komise řadu opatření zaměřených na urychlení provádění programů v rámci politiky soudržnosti 2007–2013 s cílem mobilizovat všechny své zdroje a prostředky pro poskytnutí okamžité a účinné podpory úsilí o oživení na vnitrostátní a regionální úrovni,
- G. vzhledem k tomu, že strategie Komise k urychlení investic a zjednodušení programů politiky soudržnosti pomocí doporučení členským státům a legislativními či nelegislativními opatřeními je založena na třech osách: a) větší flexibilitě programů soudržnosti, b) poskytnutí náskoku příslušným regionům a c) chytrých investicích do programů soudržnosti; vzhledem k tomu, že z částky 64,3 miliardy EUR vyčleněné pro rok 2010 na zaměstnanost a konkurenceschopnost je 49,4 miliardy EUR určeno na soudržnost (nárůst o 2 % ve srovnání s rokem 2009) a 14,9 miliardy EUR na konkurenceschopnost (nárůst o 7,9 % ve srovnání s rokem 2009),
1. zdůrazňuje, že v kontextu globální finanční a hospodářské krize a stávajícího hospodářského zpomalení je regionální politika EU klíčovým nástrojem, který rozhodujícím způsobem přispívá k plánu evropské hospodářské obnovy, představuje největší zdroj investic do reálné ekonomiky ve Společenství a poskytuje výraznou podporu veřejným investicím, a to i na regionální a místní úrovni; poznamenává, že pro dlouhodobý udržitelný rozvoj je zásadní zajistit úspěšné východisko z krize posílením konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a přitažlivosti evropských regionů;
  2. konstatuje, že strukturální fondy jsou mocnými nástroji určenými na pomoc regionům při jejich hospodářské a sociální restrukturalizaci a k podpoře ekonomické, sociální a územní soudržnosti, jakož i pro provádění plánu evropské hospodářské obnovy, a zejména pro rozvoj konkurenceschopnosti a vytváření pracovních příležitostí, prostřednictvím podpory jejich systematického a účinného využívání; zdůrazňuje, že cíl konkurenceschopnosti nelze realizovat na úkor spolupráce a solidarity regionů;
  3. s potěšením bere na vědomí pozitivní výsledky zaznamenané v období před hospodářskou krizí v regionech spadajících pod Cíl 2, pokud jde o většinu ukazatelů, zejména vysokou úroveň výkonnosti v oblasti zaměstnanosti, inovací, výzkumu a vývoje, intenzity lidského kapitálu, vzdělávání a odborné přípravy a celoživotního učení; zdůrazňuje, že dopad krize na hospodářství nesmí vést k poklesu podpory kvantitativního a kvalitativního zlepšení zaměstnanosti, a vyzývá k udržení těchto komparativních výhod posílením nástrojů Cíle 2;
  4. vřele podporuje klíčové priority strategie EU 2020, zejména rozumný a udržitelný růst pro všechny, kterého lze dosáhnout mimo jiné využíváním nových zdrojů udržitelného hospodářského růstu pomocí digitálního hospodářství, zlepšováním regulačního rámce pro posilování územní a sociální soudržnosti a prosazováním lepších podmínek a lepšího prostředí pro podniky ve všech regionech, pokud jde o konkurenceschopnost, vytváření pracovních míst, podnikatelského ducha a inovace, rozvíjením malých a středních

podniků a podporováním jejich růstového potenciálu; podporuje kromě jiného snahu o kvantitativní a kvalitativní zlepšení zaměstnanosti cestou zlepšení pracovních podmínek pro muže i ženy spolu se zárukou přístupu k základní i pokročilé odborné přípravě; vyzývá k tomu, aby všechny tyto politiky byly v rámci chystaného prohlubování strategie EU 2020 dále posíleny, mimo jiné i prostřednictvím opatření využívajících výhod jednotného evropského trhu, zatímco bude zaručeno, že Cíl 2 se i nadále soustředí na územní soudržnost EU;

5. pohlíží s obavami na negativní sociální dopady krize na regiony Cíle 2 vedoucí ke zvýšení nezaměstnanosti, chudoby a sociálního vyloučení nejzranitelnějších sociálních skupin (nezaměstnaní, ženy, staré osoby) a vyzývá Komisi, aby podpořila malé a střední podniky, které se snaží udržet existující pracovní místa a vytvořit více nových pracovních míst tam, kde je to možné;
6. zdůrazňuje, že hospodářská, sociální a územní soudržnost je prioritou strategie EU 2020; politika soudržnosti a strukturální fondy jsou nástroji nezbytnými pro dosažení priorit rozumného a udržitelného růstu v členských státech a regionech;
7. upozorňuje na značný problém způsobený snížením příspěvku vnitrostátního spolufinancování programů, který má dopady na Cíl 2 a je důsledkem velkých finančních problémů mnohých členských států, a podporuje politiku Komise týkající se využívání příspěvku Společenství; považuje proto za nezbytné, aby změna nařízení (ES) č. 1083/2006 ve znění schváleném Parlamentem byla urychleně provedena; domnívá se, že 100% financování je přehnané, neboť už nepodněcuje členské státy, aby z důvodu spolufinancování ze své strany zajistily účinnost a rentabilitu přijatých opatření, a připojuje se k Radě, co se týče jejího odmítnutí toho, co se v předkládané verzi nazývá „frontloading“;
8. konstatuje, že z celkových 117 operačních programů financovaných z Evropského sociálního fondu (ESF) bylo 13 pozměněno (pro Rakousko, Německo, Maďarsko, Irsko, Lotyšsko, Litvu, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, dva pro Spojené království a dva pro Španělsko), aby se řešily konkrétní potřeby způsobené krizí, a vyzývá Komisi, aby pomohla členským státům využít tuto dostupnou flexibilitu k přeorientování jejich operačních programů a informovat dobře a co nejrychleji dotčené regionální a místní subjekty s cílem poskytnout krátkodobou pomoc konkrétním ohroženým skupinám a kategoriím;
9. poznamenává, že šestá zpráva o pokroku v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti odráží různé socioekonomické situace tří typů regionů, zejména co se týče jejich schopnosti kreativity, inovace a rozvoje podnikavosti. Současná hospodářská krize a různé proměnné, které ovlivňují regionální rozvoj (demografie, dostupnost, schopnost inovace, apod.), potvrzují, že existují důležité údaje, které je třeba zohlednit při hodnocení situace místních a regionálních ekonomik a vytváření účinné politiky soudržnosti;
10. podporuje návrh Rady na zvýšení záloh ESF o 4 % a Fondu soudržnosti o 2 % v roce 2010, ale pouze pro členské státy, jejichž HDP se snížil o více než 10 % nebo které obdržely podporu od Mezinárodního měnového fondu na konsolidaci platební bilance; vyzývá Komisi, aby přezkoumala důvody zpožděného provádění a aby našla pružná řešení pravidel n+2/n+3, aby finanční prostředky členských států nepropadly;
11. lituje skutečnosti, že šestá zpráva Komise o pokroku v oblasti hospodářské a sociální

soudržnosti neobsahuje konkrétní kvalitativní a kvantitativní údaje o krátkodobém a dlouhodobém dopadu finanční a hospodářské krize na regiony EU, zejména pokud jde o nejpodstatnější hospodářské a sociální ukazatele; vyzývá proto Komisi, aby předložila zvláštní zprávu / studii o dopadech finanční a hospodářské krize na regiony EU, zejména regiony spadající pod Cíl 2 a regiony, které jsou ve fázi postupného snižování podpory, a také o případném zvětšení nebo zmenšení regionálních nerovností v souvislosti s krizí; konstatuje, že tato hodnocení je třeba vypracovat neprodleně, aby bylo možno zabránit nežádoucímu vývoji, a že mohou být použita jako základ návrhu na udržení Cíle 2 v regionech, ve kterých může znamenat přidanou hodnotu z hlediska státních prostředků;

12. vítá podpůrná opatření pro podniky spadající pod politiku soudržnosti (přibližně 55 miliard EUR na období 2007–2013), z nichž většina se týká posílení inovace, převodu technologií a modernizace malých a středních podniků, vyzdvihuje důležitost podpory modelů, které se v této oblasti osvědčily, a uvědomuje si, že cílem navržených intervenčních opatření ve prospěch podniků musí být jejich dlouhodobé restrukturalizační výsledky a přechod k udržitelnějšímu hospodářství, a nikoli „hasící“ zásahy v zájmu jejich hospodářského přežití, jež jsou v mnoha případech neslučitelné s politikami státní podpory;
13. zdůrazňuje, že pro řešení krize je nutné investovat do výzkumu a vývoje, inovací, vzdělávání a technologií, které využívají zdroje účinně, což bude přínosem pro tradiční odvětví, venkovské oblasti i hospodářská odvětví založená na vysoce kvalifikovaných službách, a posílí se tak hospodářská, sociální a územní soudržnost; konstatuje, že je nezbytné zajistit dostupný systém financování, ve kterém budou hrát důležitou roli strukturální fondy;
14. vyzývá Komisi a členské státy, aby nepřetržitě sledovaly dopad krize na různé strukturální a rozvojové oblasti a využívání příležitostí, které skýtají finanční nástroje určené pro Cíl 2, zejména na podporu podnikání, malých a středních podniků a subjektů sociální a inkluzivní ekonomiky s cílem zvýšit jejich konkurenceschopnost, a tím potenciál pro růst zaměstnanosti, a usnadnit jejich přístup k nástrojům finančního řízení (JASPERS, JEREMIE, JESSICA a JASMINE); vyzývá Komisi a členské státy, aby využily tyto údaje pro přípravu a zaměření budoucího Cíle 2 soudržnosti EU v oblastech – na regionální a místní úrovni –, ve kterých mohou intervence EU přinést ověřenou přidanou hodnotu (zejména inovace v cestovním ruchu, službách, výpočetní technice a průmyslových odvětvích, spolu s ochranou a zlepšováním životního prostředí a možným rozvojem obnovitelných zdrojů energie nebo technologií, které by výrazně zlepšily běžné energetické podniky, zaměřily se na snížení emisí a v nejvyšší možné míře snížily produkci odpadu, a také inovace v primárním sektoru);
15. vyzývá Komisi a členské státy, aby využily a podpořily veškeré možnosti součinnosti nástrojů politiky soudržnosti a konkurenceschopnosti na úrovni regionální, vnitrostátní, přeshraniční a evropské;
16. vítá politiku Komise týkající se a) prodloužení období způsobilosti v rámci operačních programů na období 2000–2006 s cílem umožnit maximální využití všech zdrojů politiky soudržnosti, b) zjednodušení administrativních požadavků a postupů a finančního řízení programů, přičemž zároveň musí být zajištěna nezbytná kontrola jakýchkoli pochybení nebo podvodů; v souvislosti s tím se domnívá, že by měly být vytvořeny takové podmínky, aby se podpořily vhodné projekty a předcházelo nezákonnému jednání;

17. podporuje politiku „předběžného financování“ programů v rámci politiky soudržnosti pro období 2007–2013, která poskytla okamžitou likviditu ve výši 6,25 miliardy EUR pro rok 2009 na investice v rámci finančních balíčků schválených pro každý členský stát;
18. konstatuje, že městské regiony a městská centra představují vzhledem ke své podstatě zvláštní a značné sociální problémy (vysoká nezaměstnanost, vytlačování na okraj společnosti, sociální vyloučení, atd.), které se v důsledku krize zhoršily a které je třeba důkladně prozkoumat, aby mohly být provedeny vhodné kroky a přijata krátkodobá i dlouhodobá opatření;
19. podporuje politiku pomoci a nové nástroje financování u velkých projektů v regionech (projekty s celkovými plánovanými náklady ve výši 50 milionů EUR a více), které zavedla Komise v roce 2009, uznává důležitost nástrojů finančního řízení a spolupráce s EIB nebo EIF, zejména programů JASPERS, JEREMIE a JESSICA, a vyzývá k dalšímu zvýšení finančních prostředků poskytovaných prostřednictvím programu JASPERS (Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech) nad 25 %, které se týkají pouze regionů Cíle 2, má-li být podpořena plná příprava a velmi rychlá realizace těchto projektů, ačkoliv jich je v současnosti stále málo; doufá, že předcházející zvýšení prostředků pro program JASPERS bude mít střednědobý i dlouhodobý dopad na růst hospodářské konkurenceschopnosti evropských regionů, a zastává názor, že by měla být pravidelně prováděna srovnávací analýza získaných výsledků a sledovaných cílů a rovněž přidělených finančních prostředků a prostředků nezbytných k dosažení příslušných cílů;
20. zdůrazňuje, že evropská, vnitrostátní a regionální politika bude účinná a efektivní, pouze pokud bude řízena opravdu integrovaným způsobem založeným na víceúrovňové spolupráci místních, regionálních, vnitrostátních, přeshraničních i evropských veřejných orgánů; vyzývá Komisi, aby zhodnotila možnosti územní spolupráce pro inovaci na úrovni vnitrostátní i mezinárodní v rámci každého jednotlivého cíle politiky soudržnosti a aby analyzovala možnosti konsolidace cíle evropské územní spolupráce za účelem podněcování k regionální spolupráci v oblasti inovace; současně s upevněním cíle územní spolupráce (Cíl 3) doporučuje také podpořit možnost vypracování opatření v oblasti územní nadnárodní spolupráce v rámci Cíle 2; konstatuje, že tato možnost již existuje podle čl. 37 odst. 6 písm. b) nařízení (ES) č. 1083/2006; je toho názoru, že aniž by se změnil celkový rozpočet určený pro cíle soudržnosti, mělo by posílení územní spolupráce být doprovázeno zvýšením rozpočtu pro tuto rozšířenou územní spolupráci;
21. podporuje navrhované změny prováděcích pravidel, jejichž smyslem je posílení flexibility strukturálních fondů a jejich přizpůsobení tak, aby vyhovovaly požadavku za současných mimořádných hospodářských podmínek okamžitě realizovat 455 programů v rámci politiky soudržnosti, zejména pokud jde o programy Cíle 2, přičemž zohledňuje nutnost, aby se vnitrostátní a regionální instituce a řídicí orgány přizpůsobily této nové situaci a vyhnuly se případnému zneužití prostředků či špatnému řízení a zajistily možnost přidělit zbývající prostředky na jiné probíhající nebo budoucí projekty; požaduje na řídicích orgánech, aby navrhly způsoby, jak zvýšit účinnost provádění operačních programů stanovených Cílem 2;
22. trvá na tom, že za zvláštních okolností (jako je hospodářská krize) může být při uplatňování pravidla N + 2 požadována větší míra pružnosti s ohledem na cíle sledované politikou soudržnosti a na dopady cyklických hospodářských změn na veřejné finance a soukromé investice;

23. doporučuje, aby všechny finanční prostředky, které nebyly v regionu využity podle pravidla N + 2 a N + 3, byly znovu přiděleny na regionální projekty a iniciativy Společenství;
24. vyzývá Komisi ke zhodnocení akčního plánu / iniciativy „Small Business Act“ po roce provádění (prosinec 2008), především z hlediska výsledků dosažených při zvyšování konkurenceschopnosti malých podniků a z hlediska jejich přístupu k finančnímu a provoznímu kapitálu a podporování inovativních začínajících podniků, snižování administrativní zátěže atd.;
25. trvá na tom, že rovnost žen mužů má pozitivní dopad na hospodářský růst; v tomto ohledu konstatuje, že z určitých studií vyplývá, že kdyby míra zaměstnanosti, zaměstnanosti na částečný úvazek a produktivity žen byly stejné jako u mužů, HDP by se pro plánovací období po roce 2013 zvýšil o 30 %; požaduje proto, aby projekty financované ze strukturálních fondů, které podporují rovný přístup a začlenění žen na trhu práce, byly předmětem zvláštního zájmu;
26. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a členským státům.